

Sygn. akt II C 146/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Gawlik

Ławnicy:	/
-----------------	---

Protokolant: Hanna Świątek

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2016 roku w Rybniku

sprawy z powództwa małoletniej J. G. działającej przez matkę L. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w Ł.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 140.000 zł (sto czterdzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 29.08.2014 roku do dnia 31.12.2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1.01.2016 r;
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.320 zł (pięć tysięcy trzysta dwadzieścia złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 29.08.2014 roku do dnia 31.12.2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1.01.2016 r;
- 3) oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- 4) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1278,20 zł (jeden tysiąc dwieście siedemdziesiąt osiem 20/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- 5) nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 9.186,49 zł (dziewięć tysięcy sto osiemdziesiąt sześć 49/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych;
- 6) odstępuje od obciążania powódki resztą należnych kosztów sądowych.

Sygn. akt II C 146/15

UZASADNIENIE

Powódka małoletnia J. G. działająca przez matkę L. G. wniosła

zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w Ł. na jej rzecz kwoty 246.895 zł z z ustawowymi odsetkami od dnia 29 sierpnia 2014 r. tytułem dopłaty do zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę i odszkodowania oraz zasądzenia od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu podniosła, że w wyniku wypadku komunikacyjnego w dniu 16 lipca 2013 r. doznała licznych obrażeń, a wielonarządowe urazy należą do bardzo poważnych, przynoszących wiele bólu i cierpienia. Obrażenia, których doznała wymagały wykonania wielu

specjalistycznych zabiegów, operacji i konsultacji. Stan jej zdrowia wymuszał konieczność leżenia. W toku leczenia powstały u niej rany odleżynowe okolicy krzyżowej. Sytuacja, w jakiej znalazła się wskutek wypadku, wymagała sprawowania nad nią opieki, którą świadczyła jej matka L. G.. W wyniku wypadku doznała nie tylko obrażeń fizycznych, ale również urazów natury psychicznej. Podała, iż nadal odczuwa ciągle, uporczywe bóle pleców, głowy, zażywa środki przeciwbólowe.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w Ł. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu podniósł, że już przyznane i zapłacone zadośćuczynienie pieniężne za doznaną na skutek wypadku krzywdę, ból, cierpienie fizyczne i psychiczne, ustalone zostało przy uwzględnieniu rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości oraz nieodwracalnego charakteru obrażeń. Jest to „odpowiednia suma pieniężna”. W trakcie postępowania likwidacyjnego zasięgnięto opinii lekarskiej celem ustalenia stopnia doznanego przez powódkę uszczerbku na zdrowiu, zgodnie z opinią wynosił on 70 %. Żądana przez powódkę łącznie kwota 300.000 zł jest kwotą nadmierną. Nadto zakwestionował wymiar czasu opieki osób trzecich wskazany przez stronę powodową jako niezbędny i pozostający w związku przyczynowym z wypadkiem jakiemu uległa powódka.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 lipca 2013 r. w R. na ul. (...) kierujący samochodem ciężarowym marki S. (...) o nr rej. (...) J. P. nie zachował należytej ostrożności podczas wyjeżdżania z drogi podporządkowanej i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu motocyklem marki S. (...) o nr rej. (...) M. G. (ojciec powódki) doprowadzając do zderzenia pojazdów.

dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 28 maja 2014 r. sygn. akt II K 51/14 k. 12

Powódka będąca pasażerem motocykla, w wyniku wypadku doznała następujących obrażeń ciała: zwichnięcia kręgu odcinka piersiowego kręgosłupa Th 11 – Th 12 (przodozmyk) leczonego operacyjnie usztywnieniem, złamania blaszki granicznej dolnej Th 11, złamania łuku tylnego Th 11, stłuczenia płuc z krwiakiem opłucnym, ostrej niewydolności oddechowej, stłuczenia klatki piersiowej, pęknięcia krwotocznego wątroby, złamania miednicy po stronie prawej w zakresie tylnej kolumny leczonej operacyjnie z odleżyną okolicy krzyżowej, otwartego złamania 1/4 dalszej podudzia prawego, leczonego operacyjnie powikłanym złym gojeniem z odczynem zapalnym i martwicą skóry rany tłuczonej podudzia prawego. Bezpośrednio z miejsca wypadku powódka została przewieziona w stanie ciężkim transportem lotniczym na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala (...) w K.. Występowały u niej zaburzenia świadomości oraz ostra niewydolność oddechowa. Przez kilka dni przebywała w śpiączce farmakologicznej. W dniu 26 lipca 2013 r. została przekazana do dalszego leczenia na Oddział (...) i Urologii, gdzie przebywała do 7 sierpnia 2013 r. Przeszła operację nastawienia i zespolenia zwichnięcia kręgosłupa oraz operacyjne zespolenie otwartego złamania prawej kości piszczelowej. W dniu 7 sierpnia 2013 r. dokonano u powódki otwartej repozycji złamania śródstawowego miednicy zespoleniem z użycia płyty ryglowanej oraz tytanowych śrub. Była konsultowana neurologicznie i neurochirurgicznie, wykonano badanie obrazowe mózgowia. Nie opisywano patologii pourazowej w obrębie mózgowia, rdzenia kręgowego, korzeni nerwów rdzeniowych ani nerwów obwodowych, zarówno w badaniach obrazowych, jak w badaniu fizykalnym przeprowadzonym przez neurologa i neurochirurga. Następnie została przeniesiona na Oddział (...) Urazowo – Ortopedycznej Kliniki (...), gdzie przebywała do 23 sierpnia 2013 r. W dniu 21 sierpnia 2013 r. dokonano kolejnego zabiegu usunięcia tkanek martwiczych z okolicy podudzia prawego. Przebywając w szpitalu wymagała pomocy innej osoby w karmieniu, wykonywaniu ćwiczeń, kąpieli, toalety. Po opuszczeniu placówki medycznej powódka kontynuowała leczenie w Poradni Chirurgicznej oraz Poradni (...) Urazowo – Ortopedycznej Szpitala (...) w K..

dowód: dokumentacja medyczna (...) w K. k. 15-162, opinia lekarska z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu sporządzona przez lekarza W. O. k. 13-14, dokumentacja medyczna z Poradni Chirurgicznej w K. k. 165-172, dokumentacja medyczna z Poradni (...) i Urazowo - Ortopedycznej w K. k. 173-175, wyniki badań k. 176-177, opinia lekarska z dnia 9 grudnia 2013 r. k. 214-215

Powódka w dniu wypadku miała 11 lat, była uczennicą V klasy szkoły podstawowej. Przed wypadkiem nie miała problemów zdrowotnych, nie odczuwała żadnych dolegliwości bólowych. Była dzieckiem zdrowym, dobrze rozwiniętym, osiągała dobre wyniki w nauce. Bardzo chętnie uprawiała sport, od drugiej klasy szkoły podstawowej chodziła na zajęcia taekwondo, które bardzo lubiła. Po zakończeniu hospitalizacji nadal wymagała pomocy przy wykonywaniu podstawowych czynności, a ich zakres uległ zwiększeniu w stosunku do okresu przebywania w szpitalu, ponieważ nie miała już zapewnionych niektórych świadczeń, posiłków, pomocy medycznej. Z uwagi na doznane obrażenia ciała niemal cały czas leżała w łóżku. Wymagała pomocy przy myciu i ubieraniu, przygotowywaniu i spożywaniu posiłków, codziennej toalecie, przemieszczaniu się, utrzymaniu porządku, załatwianiu spraw poza domem oraz pomocy specjalistycznej (opatrunki, iniekcje, wymiana cewników). Po rozpoczęciu roku szkolnego kontynuowała edukację w trybie indywidualnego nauczania. Po feriach zimowych w 2014 r. uczęszczała do szkoły. Przez dwa miesiące do szkoły chodziła o kulach. Powódka aktualnie ma 14 lat, jest uczennicą II klasy gimnazjum. W związku z wypadkiem doszło u niej do powstania trwałego uszczerbku na zdrowiu (w zakresie ortopedycznym w łącznej wysokości 72 % z uwagi na: złamanie kości podudzia, złamanie dna panewki, izolowane złamanie miednicy, uszkodzenie wątroby bez zaburzeń jej czynności, uszkodzenie płuc i opłucnej oraz uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym). Należy liczyć się z pogorszeniem stanu zdrowia powódki wraz z wiekiem. Konsekwencje w przyszłości mogą dotyczyć stawu biodrowego prawego. Należy liczyć się z rozwojem zmian zwyrodnieniowych. Może dojść do konieczności endoprotezoplastyki totalnej tego stawu z powodu uciążliwego i stale narastającego bólu. Doznane szkody urazowe kręgosłupa mogą powodować niewspółmierny do wieku rozwój zmian zwyrodnieniowo-przeciążeniowych, objawiających się zespołem bólowym lędźwiowo-krzyżowym. Deformacja złamanej miednicy może być przeciwwskazaniem do odbycia porodu siłami natury i konieczności rozwiązania przez cesarskie cięcie. Natomiast stłuczenia płuca wątroby i narządów klatki piersiowej nie muszą mieć niekorzystnych następstw zdrowotnych. Istotny będzie tryb życia powódki, jej dbałość o zdrowie, predyspozycje genetyczne, higieniczny i zdrowy tryb życia, jak i ewentualna nadwaga. U powódki nie doszło do uszkodzenia układu nerwowego ośrodkowego ani obwodowego, stąd uszczerbek na zdrowiu w zakresie neurologicznym wynosi 0 %. Wobec braków objawów patologicznych w dwa lata po wypadku, nie ma możliwości, by pojawiły się takie objawy w przyszłości w obrębie mózgowia. Nie można wykluczyć, że uraz kręgosłupa piersiowego i przebyte leczenie operacyjne przyspieszą u powódki występowanie zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa, a tym samym nie można wykluczyć możliwości wystąpienia pourazowych zespołów korzonkowych ze strony kręgosłupa piersiowego i górnych segmentów lędźwiowych w przyszłości. Obecnie jednak, takie objawy nie występują. Wypadek miał również wpływ na sferę psychiczną powódki. U powódki nie doszło do wtórnych dysfunkcji w obszarze ośrodkowego układu nerwowego. Funkcjonowanie osobowości nie dowodzi obecności procesu psychotycznego, jak również nie dowodzi występowania endogennych zaburzeń nastroju. Dane z badania klinicznego oraz psychologicznego przemawiają za rozpoznaniem przedłużonej reakcji na stres i zaburzeń adaptacyjnych w związku z wypadkiem, jakiemu uległa powódka. U powódki występują zaburzenia adaptacyjne pod postacią przedłużonej reakcji na stres z zaznaczoną komponentą lękową przybierające aktualnie postać zaburzeń w stopniu łagodnym, doszło u niej do uszczerbku na zdrowiu psychicznym w wysokości 5 %. Zaburzenia adaptacyjne powstałe w odpowiedzi na przeżycie ostrej reakcji stresowej w następstwie osłabienia mechanizmów kompensacyjnych traktowane są jako objawy zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, tym samym wyczerpują przesłanki do uznania, iż u powódki doszło do wystąpienia długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Przeżywany przez małeletnią lęk ma charakter dysfunkcyjny i utrudnia bezpieczne uczestniczenie w ruchu drogowym niezbędnym do realizacji zadań życiowych. Powódka odczuwa podwyższoną czujność pod postacią utrzymującej się potrzeby obserwacji otoczenia i przewidywania wydarzeń. Utrzymuje się koncentracja uwagi na wypadku i odtwarzanie przebiegu wydarzeń we wspomnieniach. Odczuwa stany napięcia i podenerwowania. Martwi się o przyszłość, jak i o stan swojego zdrowia. Konsekwencje wypadku zmieniły jakość jej życia. Pomimo, iż od daty zdarzenia upłynęło już wiele miesięcy, objawy lękowe u powódki są w dalszym ciągu zaznaczone. Stanowią one przeszkodę w codziennym funkcjonowaniu potęgując przeżywanie przez nią frustracji i rodząc poczucie psychicznego cierpienia. Powódka przeżywa lęk upośledzający jej ogólną sprawność psychiczną i wskazuje na istnienie symptomów o charakterze chronicznym, wywołanych przez utrzymujący się od dłuższego czasu stan stresu psychicznego pozostający w związku przyczynowo-skutkowym z wypadkiem, jakiemu uległa. Symptomatologia dolegliwości zgłaszanych przez powódkę, a traktowanych jako zaburzenia stresowe pourazowe, mieści się w definicji

zaburzenia. Zaburzenia rozpoznane u powódki mają charakter zaburzeń reaktywnych i przemijających z czasem. Dobre efekty terapeutyczne daje w tym przypadku psychoterapia, jak i okresowa farmakoterapia. Rokowania na przyszłość, jak i tempo pracy terapeutycznej, a co za tym idzie tempo wygaszania objawów lękowych, jest zależne m.in. od indywidualnych predyspozycji pacjenta, jak i jego gotowości do skonfrontowania z przeżytą traumą. Powódka nadal odczuwa skutki wypadku. Do tej pory odczuwa ból kręgosłupa, nie może nosić plecaka. Po dłuższym siedzeniu np. w szkole boli ją kręgosłup i musi się położyć. Skarży się na przeszkakiwanie w prawym biodrze, okresowe bóle głowy, bóle w klatce piersiowej o charakterze kłującym. Odczuwa bóle stawów kolanowych, w większym stopniu stawu kolanowego prawego oraz bóle kręgosłupa piersiowego na wysokości zespolenia. W styczniu 2015 r. zgłosiła się do neurologa z powodu bólu głowy. Jest samowystarczalna w samoobsłudze. Posiada na podudziu długą i szeroką na około 20 cm na 8-10 cm bliznę w kształcie wyrwy w ciele. Ma także bliznę na kręgosłupie oraz na udzie z tyłu. Posiada również odleżynę na kości ogonowej, która obecnie jest zaleczona, nie jątrzy się. Ma zespolone kości śrubami, a zespolenia te nie będą wyciągane z uwagi na to, że lepiej trzymają kręgosłup. Nie może ćwiczyć na zajęciach wychowania fizycznego, jest zwolniona z tych zajęć. Pomimo, iż rehabilitant zalecił jej zajęcia na basenie, to z powodu swoich blizn wstydzi się rozebrać i unika tej formy aktywności. Ponadto, po terapii sterydami i wielu operacjach spadła jej odporność na przeziębienia. Obecnie bardzo często choruje. Skrajnie negatywne emocje, jakie wyzwoliły się podczas wypadku, pozostawiły również trwałe ślady w jej psychice. Odczuwa lęk o własne zdrowie i życie nasilający się podczas uczestnictwa w ruchu drogowym. Skarży się na pojawiające się okresy zniechęcenia i apatii. Przed wypadkiem była radosnym dzieckiem, a obecnie bardzo często zamyka się w sobie, nie uśmiecha się. W stosunku do ojca stała się mniej ufna, kiedyś była jego oczkiem w głowie, dziś już tych relacji nie ma. Powódka nadal pozostaje pod kontrolą ortopedy.

dowód: orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania z dnia 18 września 2013 r. k. 163, zeznania świadka L. G. na rozprawie w dniu 30 czerwca 2015 r., zeznania świadka M. G. na rozprawie w dniu 30 czerwca 2015 r., opinia sądowno lekarska neurologa A. N. z dnia 12 listopada 2015 r. k. 246-255, opinia sądowno lekarska chirurga, ortopedy i traumatologa J. D. z dnia 10 listopada 2015 r. k. 256-259, opinia sądowno psychiatryczno – psychologiczna z dnia 16 lutego 2016 r. k. 298-305

Pozwany ponosi odpowiedzialność cywilnoprawną za skutki wypadku z dnia 16 lipca 2013 r. jako ubezpieczyciel sprawcy wypadku (okoliczność bezsporna).

Pismem z dnia 12 listopada 2013 r. powódka zgłosiła pozwanemu (...) Spółce Akcyjnej w Ł. szkodę zwracając się o wypłatę odszkodowania i zadośćuczynienia. **Pozwany**, decyzją z dnia 17 stycznia 2014 r., **przyznał** powódce **zadośćuczynienie** w wysokości **60.000 zł**. Pismem z dnia 8 sierpnia 2014 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 300.000 zł, a także odszkodowania z tytułu opieki osób trzecich w wysokości 10.255 zł, noclegów opiekuna podczas hospitalizacji w kwocie 286 zł, dojazdów do placówek medycznych w kwocie 712,58 zł oraz zakupu leków w kwocie 1.425,21 zł. Decyzją z dnia 28 sierpnia 2014 r. pozwany przyznał powódce odszkodowanie **z tytułu kosztów opieki** w wysokości **3.360 zł**, kosztów **noclegów opiekuna** w wysokości **286 zł**, **kosztów leczenia** w wysokości **1.425,21 zł** oraz kosztów **dojazdu** w wysokości **500 zł**. Decyzją z dnia 11 listopada 2014 r. pozwany **odmówił** powódce **dołaty** do wypłaconych już świadczeń.

dowód: pismo powódki do pozwanego z dnia 12 listopada 2013 r. k. 183-184, decyzja pozwanego z dnia 17 stycznia 2014 r. k. 190, pismo powódki do pozwanego z dnia 8 sierpnia 2014 r. k. 185-188, decyzja pozwanego z dnia 28 sierpnia 2014 r. k. 191, pismo powódki do pozwanego z dnia 10 października 2014 r. k. 189, decyzja pozwanego z dnia 11 listopada 2014 r. k. 192

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. Skutki wypadku Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadków: L. G. i M. G., które w ocenie Sądu w znacznej mierze przedstawiają rzeczywisty obraz okoliczności zdarzeń będących przedmiotem niniejszego postępowania.

Spór między stronami dotyczył wysokości zadośćuczynienia i odszkodowania należnego powódce. Pozwany podnosił, iż wypłacona powódce w toku postępowania likwidacyjnego szkody kwota jest odpowiednią sumą pieniężną. Powódka natomiast podnosiła, iż doznała licznych obrażeń, nie tylko obrażeń fizycznych, ale również urazów natury psychicznej oraz iż nadal odczuwa skutki wypadku, a kwota wypłacona przez ubezpieczyciela nie jest adekwatna do doznanych obrażeń, przeżywanego bólu i cierpienia.

W szczególności Sąd oparł się na opiniach biegłych sądowych: neurologa A. N. z dnia 12 listopada 2015 r., chirurga, ortopedy i traumatologa J. D. z 10 listopada 2015 r. oraz opinii sądowej psychiatryczno – psychologicznej z dnia 16 lutego 2016 r. Mają one bowiem charakter wyczerpujący, pełny, zostały wydane na podstawie analizy akt sprawy oraz badania powódki przez lekarzy cechujących się odpowiednią wiedzą medyczną i doświadczeniem zawodowym. Powódka nie wносиła o uzupełnienie opinii, a także nie zgłaszała wobec nich żadnych zarzutów. Strona pozwana natomiast, wbrew zobowiązaniu Sądu, nie ustosunkowała się do żadnej z powyższych opinii, nie wносиła także o powołanie innych biegłych sądowych.

Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się również na dowodach z dokumentów, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności, a zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie została przez strony zakwestionowana.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Z uwagi na to, że źródłem roszczenia o zadośćuczynienie był czyn niedozwolony, zobowiązanym do zaspokojenia roszczeń powódki był sprawca wypadku lub odpowiadający za niego ubezpieczyciel. Podstawą prawną odpowiedzialności sprawcy wypadku wobec powódki był art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 444 § 2 k.c. i art. 445 § 1 k.c. Z kolei podstawą prawną odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela sprawcy wypadku jest art. 34 i 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003r. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) w zw. z art. 822 k.c. Stosownie do art. 822 § 4 k.c. uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Zgodnie z art. 34 ust. 1 powołanej wyżej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Stosownie do art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przepis art. 445 k.c. nie daje wyraźnych wskazówek, jak należy określić wysokość zadośćuczynienia w konkretnych wypadkach. Zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną i ma na celu przede wszystkim wynagrodzenie krzywdy (szkody niemajątkowej) ujmowanej jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości fizyczne, a także cierpienie psychiczne i inne ujemne niematerialne następstwa wypadku rzutujące na dotychczasowe życie pokrzywdzonego. Jego celem jest złagodzenie doznanych cierpień fizycznych i psychicznych, a także cierpień mogących pojawić się w przyszłości. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i stanowić rekompensatę pieniężną za doznaną krzywdę. Przepis mówi bowiem o „odpowiedniej sumie” tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, w konsekwencji czego, nie może mieć ono charakteru symbolicznego. Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach wielokrotnie podkreślał, że ze względu na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jego wysokość musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną. Zwracał uwagę, że nie można akceptować stosowania taryfikatora i ustalania wysokości zadośćuczynienia według procentów trwałego uszczerbku na zdrowiu, że zdrowie ludzkie jest dobrem o szczególnie wysokiej wartości, w związku z czym zadośćuczynienie z tytułu uszczerbku na zdrowiu powinno być odpowiednio duże. Jakkolwiek biegli wyliczyli

procentowy stopień uszczerbku na zdrowiu powódki, to w żaden sposób nie determinuje on zakresu doznanej krzywdy, ani w sensie czasowym, ani rozmiaru doznawanych cierpień. Innymi słowy, nawet niewielki uszczerbek na zdrowiu skutkować może znacznymi cierpieniami, a tym samym wpływać na rozmiar krzywdy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 sierpnia 2014 r. sygn. akt I ACa 350/14 LEX nr 1498921; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 26 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa 255/14, LEX nr 1499045). Przy ustalaniu odpowiedniego zadośćuczynienia należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności danego wypadku mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Zadośćuczynienie nie może być uznane za nadmierne, nawet gdyby przy uwzględnieniu przeciętnego poziomu życia i zamożności społeczeństwa mogłoby być tak postrzegane, jeżeli jest ono adekwatne do stopnia odniesionych obrażeń i związanych z nimi następstw dla zdrowia i egzystencji poszkodowanego (wyrok Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005/2/40; wyrok Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2005 r., sygn. akt III CK 392/04, LEX nr 177203; wyrok Sądu Najwyższego z 9 listopada 2007 r., sygn. akt V CSK 245/07, LEX nr 369691; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 22 stycznia 2014 r., I ACa 717/13, LEX nr 1454635).

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd częściowo podzielił argumentację strony pozwanej i uznał, iż kwota 140.000 zł (łącznie z już wypłaconą : 200.000 zł) jest kwotą adekwatną do doznanych przez powódkę obrażeń, a także do przeżywanego bólu i cierpień. W świetle ustalonych okoliczności sprawy, zasądzona kwota z pewnością stanowi „odpowiednie” zadośćuczynienie. Powódka będąca jeszcze dzieckiem w wyniku wypadku doznała bardzo poważnych obrażeń ciała. W zakresie ortopedycznym doszło u niej do uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 72 % z uwagi na: złamanie kości podudzia, złamanie dna panewki, izolowane złamanie miednicy, uszkodzenie wątroby bez zaburzeń jej czynności, uszkodzenie płuc i opłucnej oraz uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym. Deformacja złamanej miednicy może być przeciwwskazaniem do odbycia porodu siłami natury i konieczności rozwiązania przez cesarskie cięcie. Wypadek miał również wpływ na sferę psychiczną powódki, doszło u niej do uszczerbku na zdrowiu psychicznym w wysokości 5 %. Rozpoznano u powódki przedłużoną reakcję na stres i zaburzenia adaptacyjne. Powódka nadal odczuwa skutki wypadku. Do tej pory odczuwa ból kręgosłupa. Skarży się na przeskakiwanie w prawym biodrze, okresowe bóle głowy, bóle w klatce piersiowej o charakterze kłującym. Odczuwa bóle stawów kolanowych, w większym stopniu stawu kolanowego prawego oraz bóle kręgosłupa piersiowego na wysokości zespolenia. Nie może ćwiczyć na zajęciach wychowania fizycznego, jest zwolniona z tych zajęć. Posiada na ciele oszpecające blizny, co jest dla niej jako młodej dziewczyny szczególnie uciążliwe i kłopotliwe. Ponadto po terapii sterydami i wielu operacjach spadła jej odporność na przeziębienia, bardzo często choruje.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w tym rodzaj i rozmiar doznanych obrażeń, wiek powódki w chwili wypadku, intensywność i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, konieczności korzystania z opieki i wsparcia innych osób oraz jej zakresu, częściową utratę szans na prowadzenie dotychczasowego aktywnego życia, realizowania zainteresowań, spędzania wolnego czasu w dotychczasowy sposób, wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie można przyjąć, aby zasądzona kwota 140.000 zł była zawyżona i nieadekwatna do doznanej przez powódkę krzywdy. W tej sytuacji, Sąd na podstawie wyżej powołanych przepisów w punkcie 1 wyroku zasądził na rzecz powódki od pozwanego kwotę 140.000 zł z tytułu zadośćuczynienia. (...) jest dobrem szczególnie cennym, zatem przyjmowanie niskich kwot zadośćuczynienia, w przypadkach ciężkich uszkodzeń ciała, prowadzi do niepożądanego deprecjacji tego dobra.

Roszczenie o zadośćuczynienie ponad powyższą kwotę zostało oddalone, jako pozbawione podstaw faktycznych i prawnych. Na uwagę zasługuje fakt, że co prawda powódka doznała znacznych dolegliwości bólowych i niedogodności związanych z powrotem do zdrowia, jednakże -zdaniem Sądu - roszczenie ponad przyznaną już i zasądzoną kwotę jest wygórowane. U powódki nie doszło do uszkodzenia ośrodkowego, czy obwodowego układu nerwowego. Wobec braków objawów patologicznych w dwa lata po wypadku nie ma możliwości, by pojawiły się takie objawy w przyszłości w obrębie mózgowia. Powódka doznała licznym i poważnych urazów ortopedycznych, jednakże już pół roku po wypadku była w stanie kontynuować edukację w szkole. Z opinii biegłego z zakresu ortopedii wynika, iż co prawda, należy liczyć się z pogorszeniem stanu zdrowia powódki wraz z wiekiem, jednakże istotna będzie jej dbałość o zdrowie, predyspozycje genetyczne, higieniczny i zdrowy tryb życia, jak i ewentualna nadwaga. Ewentualne dalsze pogorszenie stanu zdrowia powódki, na chwilę obecną, jest zdarzeniem przyszłym i niepewnym, wobec czego nie

uzasadnia przyznania jej zadośćuczynienia w wysokości 240.000 zł. Aktualnie powódka jest osobą samowystarczalną w samoobsłudze, porusza się o własnych siłach. Jedyne ograniczenie w życiu codziennym jakie u niej występuje, to okoliczność, że nie może ćwiczyć na zajęciach wychowania fizycznego, co nie oznacza, iż nie może uprawiać żadnej aktywności fizycznej, zwłaszcza, że z zebranego materiału dowodowego wynika, że rehabilitant zalecił jej zajęcia na basenie. Natomiast doznane przez powódkę stłuczenia płuca wątroby i narządów klatki piersiowej nie muszą mieć niekorzystnych następstw zdrowotnych. Zaburzenia w sferze psychicznej rozpoznane u powódki mają charakter zaburzeń reaktywnych i przemijających z czasem. U powódki nie doszło do wtórnych dysfunkcji w obszarze ośrodkowego układu nerwowego. Funkcjonowanie osobowości nie dowodzi obecności procesu psychotycznego, jak również nie dowodzi występowania endogennych zaburzeń nastroju. Odnosząc się do posiadanych przez powódkę blizn, należy zauważyć, iż znajdują się one w miejscach, które zazwyczaj są zakrywane ubraniami, aczkolwiek są. Biorąc to wszystko pod uwagę, Sąd oddalił roszczenie powódki ponad zasądzoną kwotę 140.000 zł. Sąd zważył przy tym, iż zadośćuczynienie ma kompensować krzywdę, a nie stanowić źródło wzbogacenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 września 2015 r. sygn. akt I ACa 253/15 LEX nr 1842353).

Podstawą prawną rozstrzygnięcia o odsetkach jest art. 481 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, przy czym jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Utrwalonym jest w orzecznictwie stanowisko, że orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego, w związku z czym jako zobowiązanie bezterminowe przekształca się w zobowiązanie terminowe w wyniku wezwania wierzyciela (pokrzywdzonego) skierowane wobec dłużnika do spełnienia świadczenia. W konsekwencji tego niespełnienie żądanego świadczenia w terminie może uzasadniać zasądzenie odsetek na podstawie wyżej powołanych przepisów za okres wcześniejszy niż dzień orzekania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06, LEX nr 274209). Obecnie funkcja odszkodowawcza odsetek przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną. W tej sytuacji zasądzenie odsetek od daty wyrokowania prowadzi w istocie do ich umorzenia za okres sprzed daty wyroku i stanowi nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika, skłaniając go niekiedy do jak najdłuższego zwlekania z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenia sądu znoszące obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres. Roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia co do zasady nie podlega odrębnym regułom w zakresie terminu spełnienia świadczenia przez dłużnika, zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu do spełnienia świadczenia (art. 455 § 1 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.) (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 kwietnia 2015 r. sygn. akt I ACa 706/14 LEX nr 1782059).

Wobec powyższego Sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem strony powodowej od dnia 29 sierpnia 2014 r., tj. dnia następnego po dniu decyzji strony pozwanej przyznającej powódce świadczenia.

Zgodnie z art. 444 § 1 zd. 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

W skład kosztów wynikłych z powodu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia wchodzi nie tylko koszty leczenia w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz także wydatki związane z odwiedzinami chorego w szpitalu przez osoby bliskie. Odwiedziny te są niezbędne zarówno dla poprawy samopoczucia chorego i przyspieszenia w ten sposób leczenia, jak i dla kontaktu rodziny z lekarzami w celu uzyskania informacji i wskazówek o zdrowiu chorego i jego potrzebach. Odnosi się to zwłaszcza, gdy poszkodowanym jest dziecko i gdy chodzi o wizyty jego rodziców (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1971 r. sygn. akt II CR 427/71 OSP 1972/6/108, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 października 2013 r. sygn. akt I ACa 560/13 LEX nr 1388860).

W zakresie żądania odszkodowania powództwo, na podstawie tego przepisu oraz wyżej przytoczonych przepisów dotyczących odpowiedzialności pozwanego jako ubezpieczyciela, zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części. Z opinii lekarskiej z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu sporządzonej przez W. O. wynika, iż powódka wymagała pomocy przy czynnościach domowych, czynnościach higienicznych oraz wszelkich czynnościach

wymagających opuszczenia mieszkania przez 12 tygodni od dnia wypisu ze szpitala. Nadto przez pierwsze 5 tygodni po wypadku, gdy przebywała w szpitalu, wymagała pomocy innej osoby do karmienia, wykonywania ćwiczeń, kąpieli, toalety, a także obecności matki, co było o tyle istotne, że powódka jest jeszcze dzieckiem. Obecność matki dodawała powódce siłę i wolę walki o wyzdrowienie, co zostało stwierdzone podczas konsultacji psychologicznej w dniu 26 lipca 2013 r. Wymiar sprawowanej wówczas opieki wyniósł 133 godziny, czyli około niespełna 4 godziny dziennie, co w ocenie Sądu jest racjonalne i uzasadnione biorąc pod uwagę doznane przez powódkę obrażenia i jej wiek oraz fakt, iż jej ojciec w tym czasie także przebywał w szpitalu, więc matka powódki niepracująca zawodowo poświęcała swój czas także mężowi, który również wymagał pomocy i opieki. W ocenie Sądu twierdzenie, iż w pod czas pobytu w szpitalu wystarczająca była opieka ze strony personelu medycznego, pozostaje w sprzeczności z treścią materiału dowodowego, a także z zasadami doświadczenia życiowego. Trudno sobie wyobrazić, że personel szpitala miałby możliwość sprawowania indywidualnej opieki na powódką w sytuacji, gdy powszechnie znane są problemy służby zdrowia jeżeli chodzi o średni personel medyczny. Normą jest opiekowanie się przez jedną pielęgniarkę jednocześnie wieloma pacjentami. Strona powodowa nie wykazała jednak, iż łączny wymiar udzielonej powódce opieki wyniósł 1.025,5 godziny, a z dołączonych do pozwu wykazów opieki wynika, iż łączny czas opieki wyniósł 868 godzin, w tym 133 godziny w czasie gdy powódka przebywała w szpitalu oraz 735 godziny po powrocie powódki do domu. Wobec powyższego przy przyjęciu przeciętnej stawki godzinowej w wysokości 10 zł łączna wysokość należnego świadczenia pomniejszonego o przyznaną wcześniej przez pozwanego z tego tytułu kwotę 3.360 zł wynosi 5.320 zł.

W zakresie żądania odsetek od kwoty 5.320 zł tytułem odszkodowania, Sąd zasądził odsetki od dnia 29 sierpnia 2014 r.

Orzekając o kosztach procesu Sąd stosunkowo rozdzielił te koszty na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. Powódka domagała się zasądzenia od pozwanego łącznie kwoty 246.895 zł (240.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 6.895 zł tytułem kosztów opieki). Sąd w przeważającej części uwzględnił żądanie powódki i zasądził od pozwanego na jej rzecz kwotę łącznie 145.320 zł. Powódka wygrała zatem sprawę w 58,85 % (145.320 zł : 246.895 zł), a przegrała ją w 41,15 %. Odpowiednio pozwany przegrał sprawę w 58,85 %, a wygrał ją w 41,15 %. Łącznie zaś koszty sądowe w niniejszej sprawie wyniosły 15.610 zł (opłata sądowa od pozwu 12.355 zł, wydatki na wynagrodzenie biegłych sądowych 3.255 zł), Sąd nakazał więc na podstawie art. 113 ust. 1 w/w ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c. pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 9.186,49 zł. Koszty zastępstw procesowych Sąd również rozdzielił stosunkowo zgodnie z wynikiem sprawy. Nadto Sąd na podstawie art.102 k.p.c. z uwagi na sytuację majątkową powódki odstąpił od obciążania jej kosztami procesowymi.